

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»**

МАТЕРІАЛИ

**II Всеукраїнської науково-практичної конференції
молодих учених з нагоди Міжнародного дня науки та
Дня працівника сільського господарства**

**«СУЧАСНА НАУКА:
СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ
У СІЛЬСЬКОМУ ГОСПОДАРСТВІ»**

10 листопада 2020 р.

м. Херсон

УДК 001(082)

С91

Редакційна колегія:

Відповідальна за випуск - голова Наукового товариства студентів, аспірантів, докторантів та молодих учених, ДВНЗ «Херсонський державний аграрний університет» **М.П. Нікітенко**

За редакцією

доктора сільськогосподарських наук, професора, ,
проректора з наукової роботи та міжнародної діяльності
ДВНЗ «Херсонський державний аграрний університет» **О.В. Аверчева**

Сучасна наука: стан та перспективи розвитку у сільському господарстві:

матеріали II Всеукраїнської науково-практичної конференції молодих вчених з нагоди Дня науки, 10 листопада 2020 р. – Херсон, 2020. – 130 с.

У матеріалах конференції висвітлено науково-практичні результати та інноваційні досягнення аграрної науки за тематичними напрямками: сучасні агротехнології в рослинництві, овочівництві та садівництві; землеробство, агрохімія та ґрунтознавство; технологія виробництва та переробки продукції тваринництва; проблеми раціонального використання водних біоресурсів; розвиток економічних відносин в аграрному секторі (економіка, менеджмент, маркетинг, адміністрування, облік, аналіз, контроль, аудит, оподаткування). Результати наукового пошуку можуть бути використані для визначення пріоритетних напрямів подальших досліджень, формування нових наукових ідей. Для здобувачів вищої освіти, аспірантів, викладачів, наукових співробітників, фахівців сільськогосподарських підприємств.

© ДВНЗ «Херсонський державний аграрний університет», , 2020

ОРГКОМІТЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ:

- Кирилов Ю.Є.** – ректор ДВНЗ "Херсонський державний аграрний університет", д.е.н., професор, голова програмно-організаційного комітету;
- Аверчев О.В.** – проректор з наукової роботи та міжнародної діяльності ДВНЗ "Херсонський державний аграрний університет", доктор с.-г. наук, професор;
- Мринський І. М.** - канд. с.-г. наук, доцент, декан агрономічного факультету ДВНЗ «Херсонський державний аграрний університет»;
- Балабанова І. О.** - канд. с.-г. наук, доцент, декан біолого-технологічного факультету ДВНЗ «Херсонський державний аграрний університет»;
- Бойко П. М.** - канд. с.-г. наук, доцент, декан факультету рибного господарства та природокористування ДВНЗ «Херсонський державний аграрний університет»;
- Бабушкіна Р. О.** - канд. с.-г. наук; доцент, декан факультету архітектури та будівництва; ДВНЗ «Херсонський державний аграрний університет»;
- Крикунова В. М.** - канд. економічних наук, доцент, декан економічного факультету; ДВНЗ «Херсонський державний аграрний університет».
- Сидякіна О.В.** - канд. с.-г. наук, доцент кафедри землеробства ДВНЗ "Херсонський державний аграрний університет";
- Нікітенко М.П.** - голова Наукового товариства студентів, аспірантів, докторантів та молодих учених, ДВНЗ "Херсонський державний аграрний університет".

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1

СУЧАСНІ АГРОТЕХНОЛОГІЇ В РОСЛИННИЦТВІ, ОВОЧІВНИЦТВІ ТА САДІВНИЦТВІ. ЗЕМЛЕРОБСТВО, АГРОХІМІЯ ТА ҐРУНТОЗНАВСТВО

Бєлов В.О., Влащук А.М., Дробіт О.С.

Формування урожаю насіння буркуну однорічного на темно-каштанових ґрунтах півдня України **8**

Влащук О.А., Влащук А.М., Дробіт О.С.

Урожайність сортів буркуну однорічного та економічна ефективність їх вирощування **11**

Капустинська В.І., Піковський М.Й.

Мікофлора насіння кукурудзи **14**

Варда Т.В., Рудік О.Л.

Роль багаторічних злакових трав у формуванні сучасних систем землеробства та урболандшафтів **16**

Дробіт О.С., Кляуз М.А.

Вплив агротехнічних прийомів на урожайність нуту в умовах півдня України **20**

Мелешко І.О., Сидякіна О.В.

Вплив структурних показників на врожайність зерна гібридів кукурудзи різних груп стиглості **23**

Омелянова В.Ю., Жуйков О.Г.

Перспективи застосування соняшника багатоквіткового /*Helianthus multiflorous* / в озелененні та ландшафтному дизайні на півдні України **27**

Гончарський І.Л., Аверчев О.В.

Агротехнічні умови підвищення врожайності гречки в умовах агроеліоративного поля рисової сівозміни півдня України **29**

Нікітенко М.П., Аверчев О.В.	
Біологізація методів вирощування гречки в умовах півдня України	34
Батюх В.Ф., Берднікова О.Г.	
Вирощування кукурудзи в умовах Півдня України	37
Ковшакова Т.С., Аверчев О.В.	
Розробка елементів органічних технологій вирощування гороху в умовах півдня України	43
Ходос Т.А., Жуйков О.Г.	
Перспективи вирощування олійних культур родини Brassica за умов біологізації сільськогосподарського виробництва на півдні України	46
Коломієць В.В., Берднікова О.Г.	
Аналіз технології вирощування кавуна столового в умовах Південного Степу	50
Пастушенко Д., Берднікова О.Г.	
Елементи живлення ріпаку озимого в умовах Півдня України	56
Бачинський А.В., Берднікова О.Г.	
Вплив сортового складу та фону мінерального живлення на біометричні показники озимої пшениці	63
Видавський А., Берднікова О.Г.	
Підбір гібридів томатів за вирощування їх в умовах Південного Степу	68
Ковтун Д.М., Сидякіна О.В.	
Сучасні проблеми ґрунтових ресурсів України	73

СЕКЦІЯ 2

ТЕХНОЛОГІЯ ВИРОБНИЦТВА ТА ПЕРЕРОБКИ ПРОДУКЦІЇ ТВАРИННИЦТВА

Панкєєв С.П.	
Визначення землекористування у фермерських господарствах при виробництві яловичини	78

Культура в такому разі добре росте і квітне без додаткового підживлення мінеральними добривами.

Висновки. Отже, декоративний соняшник при належній увазі, здатний радувати свого власника барвистим цвітінням протягом декількох місяців. Забезпечивши правильний режим поливу, і підібравши оптимальне місце для вирощування культури, кожен садівник отримає пишне і тривале цвітіння декоративного соняшнику.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Омелянова В.Ю. Нова "професія" соняшника. / В.Ю. Омелянова // Лікарське рослинництво: від досвіду минулого до новітніх технологій: матеріали восьмої Міжнародної науково-практичної конференції. 29–30 червня 2020 р., м. Полтава. РВВ ПДАА. 2020. С.188–190
2. Омелянова В.Ю. Історія та сучасність у дослідженні лікарських рослин. / В.Ю. Омелянова // Філософські обрії сьогодення. Збірник наукових праць / за заг. ред. Берегової Г. Д.– Херсон : ДВНЗ «ХДАУ», 2019. С. 184–191
3. Соняшник: походження агротехніка, сорти. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://babushkinsad.kiev.ua/2016/12/20/5126.html>

ГОНЧАРСЬКИЙ І.Л.

*здобувачка вищої освіти ступеня доктора філософії
четвертого року денної форми навчання
ДВНЗ «Херсонський державний аграрний університет»*

АВЕРЧЕВ О.В.

*д.с.-г.н., професор, науковий керівник
ДВНЗ «Херсонський державний аграрний університет»*

АГРОТЕХНІЧНІ УМОВИ ПІДВИЩЕННЯ ВРОЖАЙНОСТІ ГРЕЧКИ В УМОВАХ АГРОМЕЛІОРАТИВНОГО ПОЛЯ РИСОВОЇ СІВОЗМІНИ ПІВДНЯ УКРАЇНИ

Важливим завданням сільського господарства є збільшення виробництва зерна, в тому числі круп'яних культур. Серед круп'яних культур чинне місце займає

гречка. Виробництво круп'яних культур в Україні традиційно тривалий історичний період посідає одне з основних місць у розвитку сільського господарства як галузі, якій належить пріоритетне значення у досягненні продовольчої безпеки країни. Воно слугує сировинною базою для виготовлення багатьох продовольчих товарів, належить до важливих джерел створення побічної продукції, зокрема, кормових ресурсів для розвитку галузей тваринництва, має значну роль у формуванні експортних поставок продовольчих товарів держави. [1].

У рисосійних країнах світу в різних екосистемах здавна культивують зернові, бобові, технічні та овочеві культури, збираючи при цьому додаткові врожаї. В Індії в екосистемі суходільного рису вирощують просо, каянус, вигну, арахіс, часто у змішаних посівах з рисом [3]. В екосистемі зрошуваного рису агроеліоративні поля мають особливе значення. Їм приділяється значна увага, оскільки вони забезпечують покращання агроеліоративного стану чеків. В агроеліоративному полі проводять поточні меліоративні роботи та агротехнічні заходи (ремонт меліоративної мережі, планування поверхні чеків, промивка ґрунту від 131 надлишку солей та для провокування сходів вологолюбних та вегетативних органів болотних бур'янів), що сприяє відтворенню родючості ґрунту та знижує потенційну засміченість орного шару. Роботи, що виконуються на цих полях, можуть бути використані як агротехнічні заходи під сівбу проміжних культур: промивні чи провокаційні поливи напуском – як вологозарядковий полив під післязнівної культури, боротьба з бур'янами (оранка чи культивація) – як основний обробіток ґрунту. [2].

При цьому потрібно особливо відмітити, що рисові зрошувальні системи в цих регіонах будувалися перед усім на засолених малопродуктивних, а в умовах України на кинутих подових землях, що характеризуються несприятливими водно-фізичними і хімічними властивостями ґрунтового покриву. Ґрунти з такими природними агроеліоративними показниками ніяк не можна віднести до категорії сприятливих для їх сільськогосподарського використання, в тому числі і для вирощування гречки. При такому обмеженні матеріалу з питання про зв'язок урожаю гречки з ґрунтовими умовами рисових зрошувальних систем, можна припустити, що такі успішні результати вирощування гречки, одержані в суміжних

природних умовах, можуть бути віднесені перш за все на рахунок біології гречки, якій сприяють природні особливості, що властиві рисовим зрошувальним системам. До таких особливостей перед усім потрібно віднести: близьке залягання підґрунтових вод; високий вміст у ґрунті рухомого фосфору, обмеженого калію; значний вміст нітратного азоту, який присутній у ґрунті після збирання рису; належність особливого мікроклімату на території рисової зрошувальної системи. За останні два-три десятиріччя гречка здобула статус круп'яної культури, яка успішно вирощується в засушливій степній зоні України, у тому числі в умовах меліоративного поля рисової сівозміни. Та незважаючи на це, теоретичні основи прийомів вирощування гречки, зокрема способів посіву і норми висіву насіння, вивчені не досить. Побудовані на подових землях рисові зрошувальні системи, що мають свої природні і водогосподарські особливості, залишилися взагалі не вивченими і є актуальними для практики.

Чисельними дослідженнями встановлено, що підтримання родючості рисових ґрунтів, а також отримання високого та сталого рівня врожаю рису можливе лише за дотримання науково обґрунтованого чергування культур у складі рисових сівозмін. Гречка є саме тією культурою яка за своєю біологією підходить для вирощування в агроеліоративному полі рисової сівозміни.

Для проміжних посівів гречки найсприятливіші є площі рисових систем зрошуваних земель. В умовах зрошення проміжні посіви гречки підвищують валовий збір цієї цінної культури, що дає можливість повніше використовувати земельні, водні ресурси і виробничі потужності. Поряд з цим спроби розширити посіви гречки у зоні південного Степу України не отримали іще належного поширення через низьку її врожайність. Головною причиною низької врожайності гречки є недостатній науковий рівень розробок щодо потреб цієї культури в умовах зовнішнього середовища і відсутністю науково обґрунтованих рекомендацій агротехніки зрошуваних проміжних посівів.

Дослідження спрямовані на вдосконалення агротехнічних прийомів вирощування гречки в агроеліоративному полі рисової сівозміни у зоні південного Степу України що забезпечує підвищення продуктивності культури та підвищення

ефективності використання кожного гектара зрошуваної пашні та поливної води. Вони відповідають вимогам виробництва і є актуальними.

Вивчення способів посіву і норми висіву гречки в меліоративному полі рисової сівозміни проводилося в умовах рисової зрошувальної системи, що розташований на землях Інституту рису при НААНУ Скадовського району Херсонської області у 2018-2020 рр. Територія характеризується помірно-жарким і дуже посушливим кліматом. Сума температур повітря вище $+10^{\circ}$ складає 3480° , кількість опадів за цей період – 200 мм, на протязі року – 340 мм. Середня тривалість безморозного періоду – 200 днів, вегетаційного – 230 днів. Випаровування з водної поверхні – 740-900 мм, з поверхні ґрунту – 339 мм/рік. Середня за рік відносна вологість повітря – 63-70%, а в теплий період вона знижується від 50-60%, у квітні до 40-42%, у серпні іноді буває зниження до 30%, рідко до 7-10%. Ґрунт – лугово-каштановий, осолоділий, оглеений на бурих глинах. Товщина гумусованого профілю – 35-40см, вміст гумусу в одному шарі – 2,3-2,4%, гідролізного азоту – 3,5-5, рухливого фосфору – більше 6, обмінного калію – більше 50 мг на 100 г ґрунту, за механічним складом пилувато-воскосуглинистий, об'ємна маса – 1,4-1,6 г/см³, порізність – 39-49%, склад солі в ґрунті – 0,08-0,14%. Підґрунтові води з загальною мінералізацією – 4,2 г/л залягають на глибині від 0,8-1,2 до 1,2-2,6 м від поверхні землі. Кліматичні умови за роки проведення дослідів були напруженими для гречки раннього посіву.

Дослідженнями передбачалося обґрунтувати елементи технології вирощування зерна гречки високої якості в проміжних посівах в умовах агроеліоративного поля рисової сівозміни.

Об'єкт дослідження - гречка проміжного посіву на зрошуваних землях південного Степу України. *Предмет дослідження* - основні елементи технології вирощування гречки проміжного посіву а також умови та фактори які впливають на рівень її врожайності.

Методи дослідження. Застосовано метод емпіричного дослідження - порівняння, який базується на подібності або відмінності урожайності гречки у проміжних посівах та метод емпіричного дослідження - спостереження, а саме -

комплексний польовий сільськогосподарський дослід у виробничих умовах.

.У схему дослід у були включені такі фактори та їх варіанти:

1. Строк сівби - другі декади травня, червня, липня.
2. Норма висіву насіння - 60, 80, 100 кг/га (суцільна рядкова сівба), 30, 40, 50 кг/га (широкорядна сівба)
3. Фон живлення - без добрив, N45P30, N90P60 повторення дослід у чотириразове.

Урожай зерна гречки змінювався в залежності від досліджуваних факторів у межах від 9,7 до 23,3 ц/га

Максимальний врожай в середньому за три роки був отриманий при поєднанні третього строку широкорядної сівби нормою висіву 40 кг/га схожого насіння на фоні застосування мінеральних добрив з розрахунку N45P30. В усі роки третій строк сівби був кращим у порівнянні з першим та другим за всіма варіантами дослід у. Збільшення врожаю зерна при третьому терміні сівби склало 6,5 ц/га.

Ефективність застосування добрив змінювалася в залежності від строків сівби. Вона суттєво підвищувалася від раннього до більш пізнього строку. Доцільнішим способом сівби виявився широкорядний, який забезпечує достовірне збільшення врожаю, порівняно з рядковим. Максимальне збільшення врожаю – 4,2 ц/га зерна гречки отримано від розширення міжрядь в умовах третього строку сівби нормою висіву 30 кг/га схожого насіння по оранці та мінерального добрива. Підвищення норми висіву насіння забезпечує збільшення врожаю.

Застосування розроблених рекомендацій дає можливість отримувати стабільні врожаї гречки високої якості в межах 18-25 ц/га та значно підвищити ефективність використання зрошуваних земель. Впровадження основних елементів технології вирощування гречки в агроеліоративному полі рисової сівозміни у господарствах Херсонської області дозволить отримати досить високий та сталі врожай цієї культури.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ:

1. Аверчев О.В. Круп'яні культури в агроеліоративному полі рисової